

زندگى

کودک مسلمان

تألیف:

مجموعه ای از دعویگران

ترجمه:

محمد گل گمشادزه

فهرست

ذکر بیدار شدن از خواب.

ذکر وارد شدن به دستشویی و بیرون آمدن از آن.

اهمیت دادن به نظافت دهان و دندان.

روش وضو.

آنچه بعد از تمام شدن وضو گفته می شود.

آنچه به هنگام اذان و بعد از آن گفته می شود.

فضیلت مواضع بر نماز های پنجگانه و سنت های موکده.

ذکر بیرون رفتن از منزل.

ذکر رفتن به مسجد.

ذکر سوار شدن ماشین.

ذکر وارد شدن به مسجد.

وقتی در مسجد هستم چه کار می کنم.

روش نماز.

تشهد و درود ابراهیمی.

از اذکار صبح و شام.

ذکر بیرون رفتن از مسجد.

ذکر ورود به منزل.

آنچه به هنگام نوشیدن گفته می شود.

آنچه به هنگام غذا خوردن گفته می شود.

آنچه به هنگام پوشیدن لباس گفته می شود.

اهمیت دادن به نظافت بدن و لباس.

نیکی به پدر و مادر.

نیکی به مادر.

رفتار خوب با همسایگان.

مهربانی با کوچکترها و احترام گذاشتن به بزرگترها.

خیر خواه دیگران بودن.

سلام کردن.

شريك شدن با مؤمن در غم و شادى.

آنچه به هنگام عيادت مريض مى گويم.

آنچه به هنگام گرفتار شدن به مصيبة مى گويم.

راستگويي را دوست دارم و دروغ گفتن را ناپسند مى دانم.

ورزش مى کنم.

تكليف و کارهايم را انجام مى دهم.

از اذکار خواب.

مقدمه

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله و الصلاة و السلام على رسول الله و بعد.

در این کتابچه‌ی مختصر و مفید که حاوی مجموعه‌ای زیبا از اعمال مفید و اذکار برای کودک مسلمان، از صبح که بیدار می‌شود تا شب هنگام تدوین و گردآوری شده است. و از خداوند متعال می‌خواهیم که آن را برای کودکان و جگر گوشه‌هایمان مفید و سودمند قرار دهد، تا کودکان موجب شادمانی و خنکی چشمان پدرانشان شوند و آینده‌ی درخشانی را برای کشورهای خود رقم زنند.

به توفیق الهی

بخشنده پژوهش و بررسی

وقتی از خواب بیدار می‌شوم می‌گوییم:

((الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَحْبَبَنَا بَعْدَ مَا أَمَاتَنَا وَإِلَيْهِ النُّسُورُ))^(۱).

«ستایش خداوندی را سزاست که ما را زنده گردانید پس از آن که ما را میراند، و رستاخیز به سوی اوست».

هنگام ورود به دستشویی :

ابتدا با پای چپ وارد می‌شوم و می‌گوییم:

((بِسْمِ اللَّهِ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْجُبْثِ وَالْخَبَائِثِ))^(۲).

«بسم الله بار خدایا از شیاطین و از پلیدی ها به تو پناه می برم»

هنگام بیرون آمدن از دستشویی:

ابتدا پای راستم را بیرون می‌گذارم و می‌گوییم:

((غُفرانَكَ))^(۳). «آمرزش تو را می جویم»

به بهداشت و نظافت دهان و دندان و غیره اهمیت می‌دهم:

پیامبر صلی الله علیه و سلم می فرماید: «اگر بر امت من سخت و دشوار نمی آمد آنان را به مسوایک زدن دستور می دادم»

وقتی بخواهم وضو بگیرم:

۱- در قلبم نیت وضو را می آورم.

۲- بسم الله می‌گویم.

۳- دست هایم را سه بار تا مچ می شویم.

۴- سه بار آب در دهان و بینی ام می زنم.

۵- صورتم را سه بار می شویم.

(۱) البخاری مع الفتح / ۱۱، و مسلم / ۴، ۲۰۸۳.

(۲) البخاری / ۱، ۴۵، و مسلم / ۱، ۲۸۳، به اضافه (بسم الله) در اولش سعید بن منصور آنرا روایت کرده است، نگا: فتح الباری / ۱، ۲۴۴.

(۳) أهل السنن بجز النساء آنرا در کتاب: (عمل اليوم والليلة) روایت کرده اند، نگا: تحریج زاد المعاد / ۲، ۳۸۷.

- ۶- هر دو دستم را سه بار تا آرنج می شویم.
- ۷- سر و گوش هایم را یک بار مسح می نمایم.
- ۸- پاهایم را سه مرتبه تا قوزک می شویم.
- ۹- ترتیب مذکور را رعایت می کنم.
- ۱۰- و در استفاده از آب اسراف نمی کنم.

وقتی وضو را تمام کردم می‌گویم:

((أَشْهُدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، وَأَشْهُدُ أَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ...)).^(۴)

((اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي مِنَ التَّوَابِينَ وَاجْعَلْنِي مِنَ الْمُتَطَهِّرِينَ)).^(۵)

«گواهی می دهم که هیچ معبد به حقی جز الله نیست و گواهی می دهم که محمد بنده و فرستاده خدا است، خدایا مرا جزء توبه کنندگان و از آنان که خود را پاکیزه می نمایند، قرار بده.»

وقتی صدای مؤذن را می شنوم که برای نماز اذان می‌گوید:

همان کلماتی که او می گوید تکرار می کنم، وقتی او می گوید: «حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ، وَحَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ» می گویم: ((لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللهِ)).^(۶)

وقتی اذان به پایان بر پیامبر ﷺ درود می‌گویم:

[بعد از درود] می گویم: ((اللَّهُمَّ رَبَّ هَذِهِ الدَّعْوَةِ التَّامَّةِ، وَالصَّلَاةِ الْقَائِمَةِ، آتِ مُحَمَّداً الْوَسِيلَةَ وَالْفَضِيلَةَ، وَابْعُثْهُ مَقَاماً حَمُوداً الَّذِي وَعَدْتَهُ، [إِنَّكَ لَا تُخْفِفُ الْمِيعَادَ]).^(۷)

(بار اها! ای پروردگار این ندای کامل و نماز بر پا شونده، به محمد ﷺ وسیله «مقامی والا در

(۱) مسلم / ۲۰۹.

(۲) الترمذی / ۱ / ۷۸ و نگا: صحیح الترمذی / ۱ / ۱۸.

(۳) البخاری / ۱ / ۱۵۲ و مسلم / ۱ / ۲۸۸.

(۴) مسلم / ۱ / ۲۸۸.

(۵) البخاری / ۱ / ۱۵۲ و آنچه در بین کروشه آمده از سنن بیهقی / ۱ / ۴۱۰ روایت شده، و علامه عبدالعزیز بن باز در کتاب (تحفة الأخیار ص ۳۸) سندش را حسن دانسته است.

بہشت» و فضیلت عنایت بفرما، و او را به «مقام شایسته ای» که وعده فرموده ای نایل بگردان، [همانا تو خلف وعده نمی کنی).

نماز های پنجگانه را در مسجد می خوانم.

از عبدالله بن مسعود رضی الله عنه روایت است که گفت: «هر کسی دوست دارد فردا در حالیکه مسلمان است با خداوند روبه رو شود این نمازها را در جایی که برای خواندن آن فراخوانده می شود - یعنی در مسجد - بخواند

نمازها	تعداد رکعت ها	سنتر کده قبل از نماز فرض	سنتر کده بعد از نماز فرض	فضیلت مواظبت بر سنت های موکده :
صبح	۲	۴ یا ۲	۲	پیامبر صلی الله علیه و سلم: « هر کسی در شبانه روز دوازده رکعت نماز (سنت) بخواند خداوند برای او خانه ای در بہشت می سازد».
ظهر	۴	.....	۲	
عصر	۴	.....	.....	
مغرب	۳	.....	۲	
عشاء	۴	.....	۲	

وقتی از خانه بیرون می آیم می گویم:

((بِسْمِ اللَّهِ، تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ)).^(۱)

پیامبر صلی الله علیه و سلم می فرماید: هر کسی وقتی از خانه اش بیرون می آید این دعا را بخواند به او گفته می شود: محافظت شده ای و شیطان از او دور می شود.

وقتی به مسجد می روم می گویم:

((اللَّهُمَّ اجْعَلْ فِي قَلْبِي نُورًا، وَفِي لِسَانِي نُورًا، وَفِي سَمْعِي نُورًا، وَفِي بَصَرِي نُورًا، وَمِنْ فَوْقِي نُورًا، وَمِنْ تَحْتِي نُورًا، وَعَنْ يَمِينِي نُورًا وَعَنْ شِمَائِلِي نُورًا، وَمِنْ أَمَامِي نُورًا، وَمِنْ خَلْفِي نُورًا، وَاجْعَلْ فِي نَفْسِي نُورًا، وَأَعْظِمْ لِي نُورًا، وَعَظِيمٌ لِي نُورًا، وَاجْعَلْ لِي نُورًا، وَاجْعَلْنِي نُورًا، اللَّهُمَّ أَعْطِنِي نُورًا، وَاجْعَلْ فِي عَصَبِي

(۱) أبو داود ۴ / ۳۲۵ والترمذی ۵ / ۴۹۰، ونگا: صحیح الترمذی ۳ / ۱۵۱.

نُورًا، وَفِي حَمْيٍ نُورًا، وَفِي دَمٍ نُورًا، وَفِي شَعْرٍ نُورًا وَفِي بَشَرٍ نُورًا^(۱۰).

«بار خدایا در قلبم نور قرار بده و در زبانم نور قرار بده و در گوش و چشم نور قرار بده و از پشت سر و در جلو و از بالای سرم و و از زیر پایم نور قرار بده و به من نور عطا کن».

وقتی سوار ماشین می‌شوم می‌گوییم:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿سُبْحَانَ الَّذِي سَخَّرَ لَنَا هَذَا وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ ﴾ وَإِنَّا إِلَى رَبِّنَا لَمُنْقَلِّبُونَ﴾.

وقتی وارد مسجد می‌شوم می‌گوییم:

((بِسْمِ اللَّهِ وَالصَّلَاتُ^(۱۱) [وَالسَّلَامُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ]^(۱۲) ((اللَّهُمَّ افْتَحْ لِي أَبْوَابَ رَحْمَتِكَ))^(۱۳).

بسیم الله، اللهم صل و سلم على محمد، خدایا درهای رحمت خویش را برایم بگشای.
و بعد از آنکه وارد مسجد شدم:

نخست سنت های موکده قبل از نماز فرض را می خوانم و اگر سنت موکده ای نباشد نماز سنت تحيه می مسجد را می خوانم، چون پیامبر صلی الله علیه و سلم می فرماید: «هر گاه فردی از شما وارد مسجد شد تا وقتی دو رکعت نماز نخواند ننشیند».

و بعد از خواندن دو رکعت نماز قرآن می خوانم به امید اینکه خداوند به من پاداش تلاوت قرآن را بدهد، زیرا پیامبر صلی الله علیه و سلم می فرماید: «هر کسی یک حرف از قرآن بخواند به او یک نیکی می رسد و هر نیکی ده برابر می شود، نمی گوییم

(۱۰) همه‌ی این موارد در بخاری ۱۱۶ / ۱۱ روایت شده شماره‌ی ۶۳۱۶، و مسلم ۱ / ۵۲۹، ۵۲۶، ۵۲۰، شماره‌ی: ۷۶۳.

(۱۱) ابن السنی شماره‌ی ۸۸، وألبانی حدیث راحسن دانسته است.

(۱۲) أبو داود ۱ / ۱۲۶، ونگا: صحيح الجامع ۱ / ۵۲۸.

(۱۳) مسلم ۱ / ۴۹۴. و در سنن ابن ماجه از حدیث فاطمه لچنین روایت شده است: «اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي ذُنُوبِي وَأُفْتَحْ لِي أَبْوَابَ رَحْمَتِكَ». وألبانی بخطاط شواهدش آنرا صحیح دانسته است، نگا: صحيح ابن ماجه ۱ / ۱۲۸ - ۱۲۹.

(الْم) یک حرف است، بلکه الف یک حرف و لام یک حرف و میم یک حرف است»^(۱)

و بین اذان و اقامه دعا می کنم چون در این میان دعا رد نمی شود، پیامبر صلی الله علیه و سلم می فرماید: «دعا در میان اذان و اقامه رد نمی شود».

وقتی نماز اقامه شود کارهای ذیل را انجام می دهم:

۱- آنچه مؤذن می گوید تکرار می کنم.

۲- در صاف نماز می ایستم و در قلبم نیت می کنم و رو به قبله در حالی می ایستم که به پاک بودن لباس و بدنم و جایی که در آن نماز می خوانم مطمئن هستم.

۳- پشت سر امام تکبیره الاحرام را می گویم، سعی می کنم در تمام نماز از امام پیروی کنم، نه کاری قبل از او و نه همزمان با او انجام دهم.

دعای استفتاح ((سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ، وَتَبَارَكَ اسْمُكَ، وَتَعَالَى جَدُّكَ، وَلَا إِلَهَ غَيْرُكَ))^(۴) را می خوانم.

(بار اها! پاک و منزهی، و حمد از آن توست، و نامت با برکت است وقدرت و شکوه تو بسیار بالاست و هیچ معبدی بجز تو «بحق» وجود ندارد).

۴- وقتی امام سوره فاتحه را می خواند گوش می دهم، وقتی او تمام کرد سپس من آن را می خوانم، و اگر نماز سری باشد یا من تنها نماز بخوانم سوره فاتحه و آنچه از قرآن برایم میسر باشد می خوانم.

بعد از آن الله اکبر می گویم و به رکوع می روم و سه بار در رکوع می گویم: ((سُبْحَانَ رَبِّ الْعَظِيمِ))^(۵).

۵- وقتی از رکوع بلند شدم، اگر پشت سر امام باشم می گویم: ((رَبَّنَا وَلَكَ الْحَمْدُ، حَمْدًا كَثِيرًا طَيِّبًا مُبَارَكًا فِيهِ))^(۶) و اگر امام باشم و یا تنها نماز بخوانم می گویم: ((سَمِعَ اللَّهُ لِمَنْ حَمِدَهُ رَبَّنَا وَلَكَ الْحَمْدُ))^(۷)

(۱) أصحاب السنن الأربعه، ونگا: صحيح الترمذی / ۱، ۷۷، وصحیح ابن ماجه / ۱، ۱۳۵.

(۲) أهل السنن وأحمد روايت كرده اند، ونگا: صحيح الترمذی / ۱، ۸۳.

(۳) البخاري مع الفتح / ۲، ۲۸۴.

- ٦- سپس به سجده می روم و سه مرتبه در سجده می گوییم: ((سُبْحَانَ رَبِّ الْأَعْلَى))^(١٨)
- ٧- از سجده بلند می شوم و در بین دو سجده می گوییم: (اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي) سپس تکبیر می گوییم و بار دوم به سجده می روم.
- ١٠- بعد از سجده دوم رکعت دوم نمازهای ظهر و عصر و مغرب و عشا تشهید می خوانم و سپس برای رکعت بعد بلند می شوم و در هر رکعت کارهای گذشته را تکرار می کنم.
- ١١- بعد از آخرین سجده نمازم یعنی در آخرین رکعت، تشهید و درود ابراهیمی را می خوانم، سپس به سمت راست و بعد از آن به سمت چپ سلام می دهم.
- ١٢- سعی می کنم تمام نمازم با آرامش و فروتنی باشد و چنان آن را بخوانم که گویا آخرین نمازم می باشد و دنیا را خدا حافظی می کنم.

تشهید

((الْتَّحِيَّاتُ لِلَّهِ، وَالصَّلَوَاتُ وَالطَّيَّاتُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ، السَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلَى عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ، أَشْهَدُ أَنَّ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ)).^(١٩)

درود بر رسول الله ﷺ

((اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ، إِنَّكَ حَمِيدٌ، اللَّهُمَّ بَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا بَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ، إِنَّكَ حَمِيدٌ حَمِيدٌ حَمِيدٌ)).^(٢٠)

(١٨) البخاري مع الفتح ٢٨٢/٢.

(١٩) أهل السنن وأحمد ونگا: صحيح الترمذی ١/٨٣.

(٢٠) البخاري مع الفتح ١/١٣ و مسلم ١/٣٠١.

(٢١) البخاري مع الفتح ٦/٤٠٨.

بعد از آنکه نماز را تمام می‌گوییم:

((أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ، أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ، اللَّهُمَّ أَنْتَ السَّلَامُ وَمِنْكَ السَّلَامُ، تَبَارَكْتَ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ)).^(۲۱)

آیه الکرسی را می خوانم:

﴿اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَقُّ الْقَيُومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَةٌ وَلَا نَوْمٌ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شاءَ وَسَعْ كُرْسِيُّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَا يَعُودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ﴾.^(۲۲)

همچنین سوره های ذیل را می خوانم:

❖ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ﴿۱﴾ اللَّهُ الصَّمَدُ ﴿۲﴾ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُوْلَدْ ﴿۳﴾ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُواً أَحَدٌ ﴿۴﴾

❖ قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ﴿۱﴾ مِنْ شَرِّ مَا حَلَقَ ﴿۲﴾ وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ ﴿۳﴾ وَمِنْ شَرِّ الْنَّفَثَاتِ فِي الْعُقَدِ ﴿۴﴾ وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ ﴿۵﴾

❖ قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ ﴿۱﴾ مَلِكِ النَّاسِ ﴿۲﴾ إِلَهِ النَّاسِ ﴿۳﴾ مِنْ شَرِّ الْوَسَوَاسِ الْخَنَّاسِ ﴿۴﴾ الَّذِي يُوَسْوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ ﴿۵﴾ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ ﴿۶﴾

سپس ((سُبْحَانَ اللَّهِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ، وَاللَّهُ أَكْبَرُ [۳۳ بار، و سپس]، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ))^(۲۳) می گوییم.

و سپس می گوییم: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ^(۲۴))

« هیچ معبد به حقی جز الله نیست، پادشاهی از آن اوست و ستایش او را سزاست و او بر هر چیزی تواناست ».

(۱) مسلم / ۱ / ۴۱۴.

(۲) هر کس پس از هر نماز آنرا بخواند مانعی از ورود بهشت او نمی شود مگر مردنش. النسائی در کتاب: (عمل اليوم والليلة) شماره ۱۰۰، وابن السنی شماره ۱۲۱ و البانی در صحیح الجامع ۳۳۹ / ۵ و سلسلة الأحادیث الصحیحة ۶۹۷ / ۲ شماره ۹۷۲.

(۳) مسلم / ۱ / ۴۱۸ « کسی که آنرا بعد از هر نماز بگوید گناهش بخشوده می شود! هر چند به اندازه کف دریا باشد ». مسلم / ۱ / ۴۱۸.

(۴) مسلم / ۱ / ۴۱۸ « کسی که آنرا بعد از هر نماز بگوید گناهش بخشوده می شود! هر چند به اندازه کف دریا باشد ». مسلم / ۱ / ۴۱۸.

اذکار صبح و شام را همواره می خوانم:

صبح می گوییم:

((اللَّهُمَّ إِنَّكَ أَصْبَحْنَا، وَبِكَ أَمْسَيْنَا^(۲۵)، وَبِكَ نَحْيَا، وَبِكَ نَمُوتُ وَإِلَيْكَ النُّشُورُ^(۲۶)). .

و در صبح و شام می گوییم:

((بِسْمِ اللَّهِ الَّذِي لَا يَضُرُّ مَعَ اسْمِهِ شَيْءٌ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ^(۲۷)). .

به نام خداوندی که با نام او هیچ چیزی در زمین و در آسمان زیان نمی رساند و او شناوری داناست.

دعای سید الاستغفار را می خوانم:

((اللَّهُمَّ أَنْتَ رَبِّي لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، خَلَقْتَنِي وَأَنَا عَبْدُكَ، وَأَنَا عَلَى عَهْدِكَ وَوَعْدِكَ مَا اسْتَطَعْتُ، أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا صَنَعْتُ، أَبُوءُ لَكَ بِنِعْمَتِكَ عَلَيَّ، وَأَبُوءُ بِذَنْبِي فَاغْفِرْ لِي فَإِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ^(۲۸)). .

و شام می گوییم:

«اللَّهُمَّ إِنَّكَ أَمْسَيْنَا، وَبِكَ أَصْبَحْنَا، وَبِكَ نَحْيَا، وَبِكَ نَمُوتُ وَإِلَيْكَ الْمُصِيرُ».

وقتی از مسجد بیرون می آیم می گوییم:

((بِسْمِ اللَّهِ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسأَلُكَ مِنْ فَضْلِكَ،^(۲۹)). .

«بسم الله، خدايا بر محمد و ال محمد درود و رحمت بفرست، درهای لطف و فضل خویش را به رویم بگشای». .

وقتی وارد منزل می شوم می گوییم:

(۱) و هنگام شب می فرمود: «اللَّهُمَّ إِنَّكَ أَمْسَيْنَا، وَبِكَ أَصْبَحْنَا، وَبِكَ نَحْيَا، وَبِكَ نَمُوتُ وَإِلَيْكَ الْمُصِيرُ».

(۲) الترمذی ۴/۵ و نگا: صحیح الترمذی ۳/۴۶۶.

(۳) هر کس سه بار در وقت صبح و سه بار در وقت شب این دعا را بخواند هیچ چیزی به او ضرر نمی رساند.

ابو داود ۴/۳۲۳ و الترمذی ۵/۴۶۵ و ابن ماجه و احمد. نگا: صحیح ابن ماجه ۲/۳۳۲ و علامه عبدالعزیز بن باز در کتاب (تحفة الأخيار ص ۳۹) سندها را حسن دانسته است.

(۴) هر کس هنگام شب آرا با یقین بگوید و در آن شب بمیرد، و یا صبح بگوید و در همان روز بمیرد بهشت وارد می شود. البخاری ۷/۱۵۰.

(۵) نگا: تخریج روایت های حدیث قبل شماره ۲۰، و زیاده ای «اللَّهُمَّ اعْصِنِي مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ». از روایت ابن ماجه. نگا: صحیح ابن ماجه ۱/۱۲۹.

بِسْمِ اللَّهِ وَجْهًا، وَبِسْمِ اللَّهِ خَرْجَنَا، وَعَلَى رَبِّنَا تَوَكَّلْنَا ﴿١﴾
 «بار خدایا از تو می خواهم که محل ورود و خروج مرا خوب و بهترین بگردانی، با نام
 خدا وارد شدیم و با نام خدا بیرون رفتیم، و بر پروردگارمان الله توکل نموده ایم». آنگاه به خانواده ام سلام می کنم.

وقتی آب می نوشم:

- ❖ با سه نفس آب می نوشم.
- ❖ هر بار ابتدا بسم الله می گوییم و در آخر الحمد لله.
- ❖ در لیوانی که می نوشم نفس نمی کشم.
- ❖ تا جایی که بتوانم نشسته آب می نوشم.

وقتی غذا می خورم:

- ❖ بسم الله می گویم.
  - ❖ با دست راست غذا می خورم.
  - ❖ از جلوی خودم غذا می خورم.
- بعد از خوردن غذا الحمد لله می گوییم.

وقتی لباسم را می پوشم نام خدا را بر زبان آورده و می گوییم:

((الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي كَسَانِي هَذَا (الثُّوَبَ) وَرَزَقَنِي مِنْ غَيْرِ حَوْلٍ مِّنِي وَلَا قُوَّةٍ))^(۳۰)

ستایش خداوندی را سزاست که این لباس را به من پوشانید و آن را روزی من کرد بدون توانایی و قدرت من.

به نظافت بدن ولباسم اهمیت می دهم:

پیامبر صلی الله علیه و سلم می گوید: «هیچ نمازی بدون پاکیزگی پذیرفته نمی شود»

و می فرماید: « هر کسی به اندازه‌ی ذره ای تکبر در دلش باشد به بهشت وارد نمی شود، مردی گفت: فرد دوست دارد که لباس و کفش او خوب و زیبا باشد، پیامبر فرمود: خداوند زیباست و زیبایی را دوست دارد، تکبر یعنی نپذیرفتن حق و تحقیر مردم ». مردم

بانیکی کردن به پدر و مادرم به خداوند تقرب می جویم:
وَقَضَى رَبُّكَ أَلَا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَاهُ وَبِالْوَالِدِينِ إِحْسَانًا إِمَّا يُلْعَنَ عِنْدَكُمُ الْكِبَرُ أَحْدُهُمَا أَوْ كِلَاهُمَا فَلَا تَتُّلُّ
لَهُمَا أُفِّ وَلَا تَنْهَرُهُمَا وَقُلْ لَهُمَا قَوْلًا كَرِيمًا ﴿الإِسْرَاء: ٢٣﴾

و خدای تو حکم فرموده که جز او هیچ کس را نپرستید و درباره پدر و مادر نیکویی کنید و چنانکه هر دو یا یکی از آنها پیر و سالخورده شوند زنهار کلمه ای که رنجیده خاطر شوند مگوئید و کمترین آزار به آنها مرسانید و با ایشان به اکرام و احترام سخن گوئید. (ترجمه: مهدی الهی قمشه ای)

مادرم را دوست دارم و او را خشمگین نمی کنم:
مردی نزد پیامبر صلی الله علیه و سلم آمد و گفت: ای رسول خدا، از همه مردم چه کسی به اینکه با او نیکی کنم سزاوارتر است؟
پیامبر فرمود: مادرت.

گفت: سپس چه کسی؟ فرمود: مادرت.
گفت: سپس چه کسی؟ فرمود: مادرت.
گفت: سپس چه کسی؟ فرمود: مادرت.
با همسایگان به خوبی رفتار می کنم و آنها را اذیت نمی کنم:
پیامبر صلی الله علیه و سلم فرمود:

« جبرئیل همواره مرا در مورد همسایه سفارش و توصیه می نمود تا اینکه فکر کردم که او را وارث قرار خواهد داد ». که

با کوچکترها مهریان هستم و به بزرگترها احترام می گذارم:
پیامبر صلی الله علیه و سلم می فرماید: هر کس بر کوچکترهای ما رحم نکند و با آنها مهریان نباشد و به بزرگترهای ما احترام نگذارد از ما نیست.
آنچه برای خود می پسندم برای برادر مسلمانم نیز می پسندم:

از پیامبر صلی الله علیه و سلم روایت است که فرمود: «هیچ یک از شما مومن واقعی به شمار نمی آید تا آنکه آنچه برای خود می پسندد برای برادرش نیز بپسندد.»

به کسانی که می شناسم و به کسانی که نمی شناسم سلام می کنم:
مردی از پیامبر صلی الله علیه و سلم پرسید: کدام عمل در اسلام بهتر است؟ پیامبر فرمود: «به دیگران غذا بده و بر هر کس که می شناسی و هر کس که نمی شناسی سلام کن.».

و پیامبر صلی الله علیه و سلم می فرماید: «وارد بهشت نمی شوید مگر آنکه مومن باشید و مومن نمی شوید مگر آنکه یکدیگر را دوست بدارید، آیا شما را به چیزی راهنمایی نکنم که وقتی آن را انجام دهید با یکدیگر دوست می شوید؟ سلام را میانتان رواج دهید و پخش کنید.».

وقتی مومنان شاد شوند شاد می شوم و به خاطر غم آنها اندوهگین می شوم:
پیامبر صلی الله علیه و سلم می فرماید:
«مثال مؤمنان در دوستی با یکدیگر و مهربانی و همدردی با یکدیگر مانند بدن است که هر گاه عضوی از آن به درد بیاید تمام جسم خواب نمی رود و تب می کند.»

وقتی به عیادت مریض می روم:

برایش دعا می کنم و می گویم: ((أَسْأَلُ اللَّهَ الْعَظِيمَ رَبَّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ أَنْ يَشْفِيَكَ)).
(هفت بار)

«از خداوند بزرگ پروردگار عرش بزرگ می خواهم که تو را شفا دهد.».
هر گاه معلوم و آسیب دیده ای را بیشم می گویم:
«الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي عَافَنِي مِمَّا ابْتَلَاكَ بِهِ ، وَفَضَّلَنِي عَلَىٰ كَثِيرٍ مِّنْ خَلْقَ تَفْضِيلًا.»
«ستایش خداوندی را سزاست که مرا از آنچه تو را به آن مبتلا نموده عافیت بخشد و
مرا بر بسیاری از آفریده هایش برتری داده است.».
هر گاه به مصیبتي گرفتار شوم می گویم:
«إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ.»

«اللَّهُمَّ أُجْرِنِي فِي مُصِيبَتِي وَأَخْلِفْ لِي خَيْرًا مِنْهَا».

«همه‌ی ما از آن خدا هستیم و به سوی او باز می‌گردیم»

«خدایا مرا در مصیبتم پاداش بده و بجای آن چیز بهتری به من بده».

راستگویی را دوست دارم و دروغ گفتن را نمی‌پسندم:

پیامبر صلی الله علیه و سلم می‌فرماید:

«راستگویی به سوی نیکی هدایت می‌کند و نیکی به سوی بهشت می‌برد، و مرد راست می‌گوید تا اینکه نزد خداوند راستگو نوشته می‌شود، و دروغ به سوی گناه و فساد راهنمایی می‌کند و گناه به دوزخ می‌برد و مرد دروغ می‌گوید تا اینکه نزد خداوند دروغگو نوشته می‌شود».

ورزش می‌کنم: پیامبر صلی الله علیه و سلم از کنار تعدادی افراد قبیله‌ی اسلم گذشت که در تیر اندازی مسابقه می‌دادند، پیامبر صلی الله علیه و سلم فرمود: «ای فرزندان اسماعیل تیراندازی کنید که پدرانتان تیرانداز بودند».

کارم را به خوبی انجام می‌دهم:

پیامبر صلی الله علیه و سلم می‌فرماید:

«هرگاه کسی از شما کاری انجام دهد خداوند دوست دارد که آنرا خوب انجام دهد».

هنگام خواب:

❖ وضو می‌گیرم.

❖ روی پهلوی راستم می‌خوابم.

❖ آیه الكرسی می‌خوانم.

❖ در دست هایم دم می‌کنم و قل هو الله احد و معوذین را می‌خوانم و دستاهیم را تا هر جای بدنم که بتوانم می‌کشم.

❖ سپس می‌گویم: «بِاسْمِكَ رَبِّي، وَضَعْتُ جَنْبِي، وَبِكَ أَرْقَعْهُ، إِنْ أَمْسَكْتَ نَفْسِي فَارْكَحْهَا، وَإِنْ أَرْسَلْتَهَا فَاحْفَظْهَا بِمَا تَحْفَظُ بِهِ عِبَادَكَ الصَّالِحِينَ».

«پروردگار، به نام تو پهلویم را می گذارم و با نام تو آن را بند می کنم، اگر جانم را گرفتی بر آن رحم کن، و اگر آن را گذاشتی آن را مورد حفاظت قرار بده با آنچه بندگان صالح خویش را با آن محافظت می نمایی».

اینگونه این لحظات زیبا را با این کودک مسلمان سپری کردیم در حالی که او درس های ارزشمندی به ما در خصوص استفاده از اوقات با عبادت های بزرگ، ارائه کرد. روزش بر او مبارک باد و خداوند همه ی اوقات ما را مملو از خوبی ها و طاعات بگرداند.

و شما کودکان باید اوقات خود را با آنچه در دین و دنیا برایتان مفید است، پر کنید، و دست یافتن به رضامندی خداوند را مهم ترین آرزوی خود قرار دهید.
والسلام عليکم و رحمة الله و برکاته.

چهاردهم ربیع الاول ۱۴۲۹ هجری. قمری
محمد گل گمشادزه